

Referens
Britta Ahlgren

Mottagare
Anna Zidén
Mark- och exploateringsgruppen
Stadsbyggnadsenheten

Översiktlig naturinventering Rågången

Bakgrund

Kommunen undersöker möjligheterna att avstycka tomter invid gatan Rågången i sydöstra Alby. Projektgruppen har därför efterfrågat en bedömning av hur naturmiljön på platsen skulle påverkas av en sådan exploatering.

Projektgruppen har utpekat tre områden: Område 1 skogskullen sydost om Rågången, Område 2 nordväst om Rågången och Område 3 norr om Rågångens västra del.

Fältbesök i områdena gjordes 2012-04-12 och 04-19.

Nedan finns en beskrivning av naturmarken i respektive område, därefter en bedömning av vilka särskilda värden som finns i varje område med förslag på hänsyn vid eventuell exploatering. Slutligen följer en samlade bedömning för de tre områdena.

Område 1

Beskrivning

Området består av en skogsbevuxen kulle sydost om Rågången. Gångväg omger tre sidor av kullen, längs med den västra sidan går en stig. Ett antal träd har nyligen tagits bort i kullens yttre delar.

I den nordöstra och sydvästra delen av Område 1 går lite berg i dagen, i öster ligger mossbevuxna stenblock spridda över den mot öster svagt sluttande marken. I norra och sydvästra delen står flera grova tallar. I västra och södra kanten finns några äldre grova stubbar med tydliga spår av vedinsekter och vedsvamp samt hackspettars näringssök. I övrigt består busk- och trädskiktet av mindre och medelstora lövträd som björk, asp, sälg och ung ek, samt enstaka nyponrosbuskar.

I markskiktet växer lite lingon- och blåbärsris, vitsippor, harsyra, smultron, vårfryle, örnbräken och olika gräsarter. Gräset växer fläckvis och bildar inte, förutom mot kanterna, någon heltäckande grässvål utan är blandat med mossor som hakmossa, husmossa med flera. I södra och västra kanten finns enstaka violer samt ormöga, en låg förgätmigejlik växt, och andra vårbloom-

mande trädgårdsflyktingar. Mot kullens mitt är trädvegetationen mer bland-skogsartad med bland annat tätare blåbärsris i fältskiktet. Här observerades några ringduvor vid fältbesöket.

Från kullens norra del diagonalt mot öster går en liten stig genom Område 1.

Bedömning

Naturvärdena i Område 1 bedöms i första hand vara knutna till de grova tallarna och medelstora och mindre ekarna varav flertalet om möjligt bör bevaras. Även de gamla grova stubbarna bidrar, genom att vara livsmiljö för insekter och svampar, födoplatser för hackspettar, till att öka den biologiska mångfalden. Sälgen är genom sin tidiga blomning viktig för pollinerande insekters reproduktion. I övrigt består områdets värde främst i att vara ett bostadsnära naturområde som genom sin allemansrättsliga tillgänglighet tillför trivsel, estetiska och pedagogiska värden och förmedlar en känsla av samhörighet med naturen för de boende i område.

Vid en eventuell avstyckning av tomter i Område 1 bör det gröna stråk som sammanbinder skogskullen norr om Rågången med skogsområdet söder om Alby lämnas fritt. Det vore också positivt om de grova tallarna, medelstora och mindre ekarna samt sälger och flertalet bärande träd och buskar kan sparas.

Område 2

Beskrivning

Detta är den östra delen av det större skogsområdet norr om Rågången. Område 2s sydöstra del består av en trivial gräsyta vars nordvästra del möter ett bryn av slånbuskar. Norr därom står en relativt grov ek med fårad bark. I barkfårorna förekommer fläckvis knappåslavar, troligen grön knappåslav, *Calicium viride*. Söder om slånbuskaget och väster om gräsmarken tar ett bryn av medelstor björk och ek över. Längre in i skogsområdet där marken blir allt brantare står ett antal grövre tallar. Här finns förutom gräs, vitsippor och backsmultron i fältskiktet. I söder mellan gräsytan och parkeringen väster därom står en relativt stor asp (eller poppel).

Alldeles nordost om parkeringen står en liten skylt med information om gravområdena runt Rågångens bostadsområde samt om de utgrävningar som gjordes inför uppförandet av radhusområdet. Det framgår dock inte när eller av vem på kommunen informationstexten tagits fram.

Bedömning

De högsta naturvärdena i Område 2 utgörs av den grövre relativt fristående eken, övrig ek i brynet den stora aspen i söder samt slånbuskarna. De senare erbjuder föda och skydd för fåglar och mindre däggdjur. Ekollon och bär

är föda för främst fåglar under höst och vinter. Varje grov ek brukar dessutom hysa minst upp emot 50 olika arter av lavar, svampar, mossor och insekter och den stora aspen kan med tiden erbjuda bohål till hålhäckande fåglar.

Område 2s största värde består dock i att utgöra det enda gröna sambandet mellan naturområdet norr om Rågången och det i sydost samt med det större skogsområdet söder om Alby som stäcker sig bort till Flottsbronäset. Här fortsätter också den enda gröna länken med Flottsbro/Stendalsområdet och Tullinge.

Det skulle vara negativt ur naturvårdssynpunkt att bygga igen denna gröna länk. Väljer man ändå att avstycka tomter här är det den stora eken som har de högsta naturvärdena och som i första hand bör sparas. Dessutom bör man säkra en passage för fotgängare från parkeringens norra del upp i området.

Område 3

Beskrivning

Området ligger norr om Rågångens västra del. Det är ett flackt skogsbryn som i norr avgränsas av en mindre bergbrant. Från vändplanen i väster över två tredjedelar av området växer det hasselbuskar. I mitten av området står ett relativt högt lärkträd. I öster står en större asp samt sälg. För övrigt förekommer björk, asp, mindre ek, med fler lövträd samt unga granar spritt över området. I områdets norra del, vid foten av berget växer det medelgrova tallar. En tall har fallit och bildar en så kallad låga och en död tall står som en så kallad torraka. Vissa svampar och insekter är beroende av död ved som därmed kan bidra till att berika den biologiska mångfalden i skogsområdet. I markskiktet växer vitsippa, vårfryle och olika gräsarter som lundgröe, fårsvingel och hundäxing. Vid fältbesöket hördes en taltrast sjunga från toppen av ett lövträd.

Bedömning

Det är det enda området vid Rågången där hassel växer. Hassel räknas till ädellövsarterna och till de bärande buskarna eftersom dess nötter bidrar med föda till bland annat fåglar. De har också estetiska värden. Sälgen är genom sin tidiga blomning viktig för humlors och andra pollinatörers förökning. Dessutom ger Område 3 en ökad naturkänsla för de boende vid Rågången. Tallarna vid foten av den sydvända sluttningen har också ett relativt högt naturvärde.

Exploateras detta område bör en del av hasselbeståndet kunna sparas, förslagsvis den västligaste delen. Det skulle också vara positivt om en del av de medelgrova tallarna invid branten och sälgen kan lämnas kvar.

Samlad bedömning

Områdena bedöms inte hysa några för Alby omistliga naturvärden utan är främst av värde för de boende vid Rågången. Även om varje exploatering av naturmark i kommunen medför en ökad risk för utarmning av dess biologiska mångfald.

Vid en eventuell exploatering i området bör byggnaderna infogas i områdets topografi så att sprängning undviks. Planen bör utformas så att största möjliga del av den befintliga vegetationen och de grövre träden kan bevaras.

Av de tre områdena bedöms Område 2 ha det största värdet genom sin funktion som grönt samband mellan naturområdet närmast norr om Rågången och de områden som ligger söder om Rågången. Område 3 bedöms, bland annat genom sitt hasselbestånd, ha ett högre naturvärde och genom sitt läge ett högre rekreativvärde än Område 1. Område 1 är det område som är mest inbjudande att beträda och har därmed ett relativt högt rekreativvärde. Det är fungerar också liksom Område 2 som ett grönt stråk. Men även om det exploateras bör delar av den skogsbeklädda kullens naturmark kunna sparas med sin roll som grönt stråk med fler funktioner.

Den slutliga bedömningen är därmed att ur naturvärdessynpunkt innebär exploatering av Område 2 störst skada, därefter Område 3 och minst skada skulle exploatering av del av Område 1 innebära.